

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

гр. Ветрен- 4480, ул. 52-ра №2, тел/факс 034901871, ou vetren@abv.bg, <https://ouvetren.eu>

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ЛЕНА ПАРОВА

Директор на ОУ „СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ГРАД ВЕТREN

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ
В ОУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“- ГРАД ВЕТREN

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 14.09.2021 г. в 11ч. и е утвърдена със Заповед № № 03.686 от 14.09.2021 г. директора на училището.

I. Въведение

Настоящата програма цели да начертава целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Ветрен и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Програмата съдържа редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Ветрен, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди. Включени са и дейности по Програма „Едно училище за всички“ на Център по приобщаващо образование, чиято цел е създаване на собствен модел за организиране на училищните процеси за изграждане на приобщаваща училищна среда.

Настоящият документ е изготвен от работна група на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Ветрен под ръководството на директора – Лена Парова. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

1. Нормативна основа на училищната програма:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012-2020г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на человека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея/;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.

Изграждането на Училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- обща подкрепа и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

2. Уязвими групи в училището са деца и ученици:

- диагностицирани със специални образователни потребности
- с хронични заболявания
- двигателни увреждания
- деца и ученици в риск
- деца и ученици, застрашени или жертва на насилие,
- деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци
- деца- бежанци,
- деца от различни етнически групи, за които българският език не е майчин;
- деца от рискови среди- от социално-слаби семейства; от семейства, в които родителите работят в чужбина и децата се отглеждат от близки и роднини; семейство, в което детето се отглежда от един родител;
- ученици със социално слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес
- деца от семейства с проблеми от различно естество- с болен родител или с трагичен инцидент

3. Цели:

- Гарантиране на равни възможности, равен достъп, пълноценна социализация и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи и осигуряване на условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.
- Изграждане на привлекателна, подкрепяща и мотивираща образователна среда в училище, която да е достъпна, безопасна и приятна за всички членове на училищната общност.
- Съхраняване и развиващане на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства, чрез извънкласни дейности по различни програми.
- Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на училището, както и нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образоването, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образоването на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „учасието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува рисък от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на

следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"-гр. Ветрен е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

4. Задачи

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

- *Културно-образователна среда за приобщаване*

Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

- *Педагогическите специалисти*

В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

- *Технологии за осъществяване на приобщаващото образование*

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

- *Сътрудничество със семейството и общността*

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

5. Водещи принципи при реализация на програмата

- подкрепа на самостоятелната активност на детето
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище
- равен достъп и приобщаване на всяко дете
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- съхраняване на етнокултурното многообразие

6. Анализ на училищната среда

През последните години се създава се една пъстра картина ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна. От две години

В училището се предприемат политики в областта на:

- приобщаващото образование
- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образоват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-серозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

II. Подкрепа на личностното развитие

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Ветрен за координатор е определен главният учител, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Ветрен се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и училищният психолог, ресурсният учители и учители.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; допълнително обучение по български език, допълнително обучение по учебни предмети; занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците; библиотечно-информационно обслужване; осигуряване на общежитие; поощряване с морални и материални награди; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на детето и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“-гр. Ветрен. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от

специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поисква оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деса със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в рисък

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална реабилитация
- реабилитация на слуха
- зрителна реабилитация
- реабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства -ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, се уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“-гр. Септември по местоживеещ на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработка индивидуален учебен план.

III. Изграждане на екип за подкрепа на личностното развитие в състав:

Председател - Психолога на училището

Членове- Главен учител

Ресурсен учител

IV. Действия за постигане на целите

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес, посредством създаване на родителски клубове и други форми на сътрудничество.

3. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.

4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.

5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в рисък от отпадане или отпаднали от образователната система.

6. Назначаване на „помощник на учителя“ от директора на училището, там където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.

7. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.

8. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикультурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

9.Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и физическа активност в мултикультурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

10. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в рисък.

11. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

12. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образоването им и след задължителната училищна възраст.

13. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

14. Работа по Проект „Едно училище за всички – фаза 2“, насочен в четири основни области на училищното развитие:

Училищно управление;
Педагогически практики;
Детска закрила;
Партньорство с родителите.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА за учебната 2021-2022 год.

Действия	Срок	Отговорник
Провеждане на информационни кампании чрез родителски срещи и мероприятия с цел информиране и разясняване на взаимните ползи от интегрирането на децата и учениците със специални образователни потребности и учениците от етническите малцинства	До 15.10.2021	Класни ръководители Психолог Ресурсен учител
Специализирана работа с родителите на учениците със специални образователни потребности за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес. – специално настроени срещи с родителите	До 1.10.2021	Психолог и ресурсен учител
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Психолог, Координатор на ПО Ресурсен учител
Създаване на Родителски активи по класове и Родителски клуб	До 20.10.	Директор Кл.ръководители

<p>Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания –</p> <p>---1. Анкета за проучване нагласите и предразсъдъците на родителите, степента на удовлетвореност от училищния живот и даване на конкретни идеи за развитието му.</p> <p>---2. Активно участие на родителите в мероприятие „Пъстра Ветренска етновъртележка“ или „Розите в градината на България цъфтят с различен цвят“ - етнопразник на всички представени етногрупи в училище – дейността е заложена по-горе при дейности за учениците. Родители от ромския етнос може да представят смисъл и идейно съдържание на празника „Банго Васил“.</p> <p>---3. Специални родителски срещи, за опознаване на родителите от различните етноси и преодоляване на стереотипи и предразсъдъци чрез ролеви игри и проективни техники</p>	<p>За анкетите – в начало и в край на учебна година</p> <p>За родителски срещи – целогодишно</p>	<p>Класни ръководители Психолог</p>
<p>Тематични родителски срещи по НП „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“</p>	<p>Целогодишно, по плана на Проекта</p>	<p>Класните ръководители психолог</p>
<p>Екипна работа на учителите от даден клас</p>	<p>постоянен</p>	<p>класни ръководител, учители</p>
<p>Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа – Координатор по П.О.</p>	<p>до 01.10. 2021</p>	<p>директор</p>
<p>Награждаване на ученици по определен повод, както и при представени добри резултати за стимулиране, мотивиране и поощрение.</p>	<p>текущ</p>	<p>директор,</p>
<p>Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност</p>	<p>целогодишно</p>	<p>Учител завеждащ библиотека,</p>
<p>Представяне на дейности по интереси в училището – Всички ученици от клубовете по интереси правят общо културно мероприятие за Великден, Патронния празник на училището, или Коледа, под наслов „Ветрен, това сме ние!“. Изпълненията може да са свързани с науките и изкуствата, които се усвояват в този клуб, а може да е нещо различно, но изработено, отиграно, репетирано и представено общо от всички. /ако Ковид мерките не са прекалено стриктни/.</p>	<p>Празник по избор на П.С.</p>	<p>учители Психолог</p>
<p>Кариерно ориентиране и консултиране в класовете</p>	<p>01.12, 01.05</p>	<p>Психолог, кариерен консултант от Центъра</p>
<p>Ежемесечни срещи с Родителският клуб</p>	<p>По един път на месец</p>	<p>Класни ръководители директор</p>

Идентифициране на ученици със СОП.	целогодишно	класни ръководител, учители, психолог ресурсен учител
Оценка на потребности на ученици със СОП. не по-късно от 3 месеца след идентифицира не на нуждата	целогодишно	ресурсен учител и екип
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище – разговори с родителите на ученици в риск от отпадане за подпомагане на родителстването им. Разговори и психологическа работа с ученици в риск за повишаване мотивацията им за посещаване на училище и учене.	целогодишно	директор, учители, психолог
Задоволяване желанията на учениците за допълнително обучение в избираеми, факултативни дисциплини.	целогодишно	класни ръководител, учители,
Допълнителна подкрепа с психологическа и ресурсна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от различни етническите групи, застрашени по някаква причина от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.	целогодишно	Ресурсен учител психолог
Допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства, с увреждания или застрашени от отпадане	Целогодишно	Учители по БЕЛ
Допълнително обучение по математика за деца и ученици от етническите малцинства, с увреждания или застрашени от отпадане	Целогодишно	Учител по МАТ
Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви. както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.	целогодишно	класни ръководител, учители
Стимулиране участието на учениците от етническите малцинства в състезания, олимпиади и конкурси	целогодишно	класни ръководител, учители
Подкрепа на учениците и родителите им от уязвимите етнически общности за продължаване на образоването им и след задължителната училищна възраст.	целогодишно	Класни ръководители психолог

Провеждане на информационна кампания за привличане на млади хора от различните етнически групи като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система. Организиране на срещи с тях в класовете.	целогодишно	Класни ръководители Психолог Образователен медиатор
Съвместни дейности с МКБППМН и участие на учениците в кампаниите на МКБППМН	целогодишно по график	директор, Общинска администрация
Вътреучилищни обучения на педагогически специалисти за: ---1. Развитие на СЕУмения в пед. специалисти ---2. Развиване на чувствителност към процесите на потисничество, дескrimинация, приемане на различните, чрез обучение по темата „Включваща училищна среда“	По график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО
Изграждане на ефективно работеща ПУО /Професионална учебна общност/, която да регламентира дейностите и срещите си по предварително изготвен график – ПУО по Програма „Училища за пример“.	Целогодишно по предварително изготвен план	Лидерски екип по Програмата

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училището. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата е приета на педагогически съвет с протокол №.....